

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 1464
Ημερομ. Κατάθεσης: 12/2/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΜΑΡΙΑ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΕΦΑΛΑ
Βουλευτής Ιωαννίνων – ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα , 11 Φεβρουαρίου 2026

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς τους Υπουργούς :

1. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ κ. Κ. ΤΣΙΑΡΑ
2. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ κ. Σ. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

ΘΕΜΑ : «Ζήτημα προστασίας του πληθυσμού των χελιών στη λίμνη Παμβώτιδα».

ΚΑΤΑΘΕΤΩ

Σαν Αναφορά, το συνημμένο δημοσίευμα της καθημερινής αδέσμευτης εφημερίδας της Ηπείρου «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ», με θέμα : «Γιατί χάνονται τα χέλια από την Παμβώτιδα;».

Παρακαλώ για τις δικές σας ενέργειες.

Η αναφέρουσα Βουλευτής

Μαρία – Αλεξάνδρα Κεφάλα

Βουλευτής Ιωαννίνων – Νέα Δημοκρατία

Γιατί χάνονται τα χέλια από την Παμβώτιδα;

Κενά και ασάφειες στη νομοθεσία, σε συνδυασμό με τεχνικά έργα που εμποδίζουν τη φυσική αναπαραγωγή των ειδών απειλούν το οικοσύστημα στα εσωτερικά ύδατα

Του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Μία θολή εικόνα έχουν ακόμη και σήμερα παρά τα σύγχρονα μέσα και τον εξοπλισμό που διαθέτουν, οι συναρμόδιες υπηρεσίες και οι φορείς, για την πραγματική κατάσταση των πληθυσμών της ιχθυοπανίδας στα εσωτερικά ύδατα (λίμνες - ποτάμια) στην επικράτεια. Μία κατάσταση που επιβαρύνεται και με τα κενά και τις ασάφειες στη νομοθεσία με πολλές αλληλοσυγκρουόμενες διατάξεις που - το λιγότερο - δεν εξυπηρετούν τη διαδικασία της καταγραφής της πραγματικής εικόνας ώστε να λαμβάνονται, όταν απαιτείται, μέτρα και δράσεις για την αντιμετώπισή τους.

Για παράδειγμα, ένα από τα θέματα που απασχολεί τις υπηρεσίες όπως είναι το Τμήμα Αλιείας της Περιφέρειας Ηλείου, αλλά και τη Μονάδα Προστατευόμενων Περιοχών του ΟΡΥΠΕΚΑ σχετίζεται με την καταγραφή των αλιευμάτων στη λίμνη Παμβώτιδα και ειδικότερα με τη μείωση των ποσοτήτων χελιού που παρουσιάζει φθίνουσα πορεία την τελευταία δεκαετία.

Τέτοιου είδους θέματα αποτέλεσαν το αντικείμενο της εξαιρετικής συζήτησης που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Πανελληνίου Συνεδρίου Ιχθυολόγων στα Ιωάννινα, σε ένα συγχυτικό τραπέζι για τα εσωτερικά ύδατα, όπου παρουσιάστηκαν τα κενά, οι ασάφειες, τα προβλήματα, αλλά και οι προτάσεις για την αντιμετώπισή τους.

Οι εισηγήσεις από το Τμήμα Αλιείας της Περιφέρειας Ηλείου από τους κ.κ. Βρακά και Ακοβιτζίτη αντίστοιχα «φώτισαν» πολλές πτυχές της κατάστασης, όπως όμως και οι παρεμβάσεις εκπροσώπων της επιστημονικής κοινότητας για το τι είναι αυτό που συμβαίνει και στην περιοχή, όπως όμως και αλλού στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

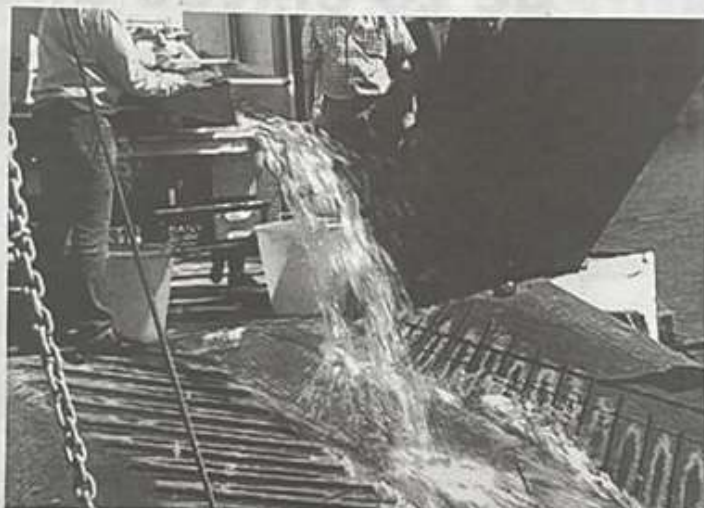
Η παράμετρος της φυσικής αναπαραγωγής των χελιών στην Παμβώτιδα είναι εξαιρετικά σημαντική, γιατί αναδεικνύει ένα θέμα που έχει περάσει κάτω από τα ραντάρ και της τοπικής κοινωνίας, καθώς απασχολεί πρωτίστως ή και μόνο, τους ερασιτέχνες και επαγγελματίες αλιείς αλλά και τις υπηρεσίες Γεωκότρως όμως, είναι ένα ζήτημα που αν αναλυθεί, φέρνει στο προσκήνιο πολλά μεγαλύτερα προβλήματα που αναφέρονται και στους άλλους ιχθυοπληθυσμούς στην Παμβώτιδα όπως και συνολικά στα εσωτερικά ύδατα.

Οι δηλώσεις των αλιευμάτων

Η πρώτη παράμετρος που σχετίζεται με το ζήτημα έχει να κάνει όπως ανέφερε ο κ. Βρακάς από το Τμήμα Αλιείας της Περιφέρειας Ηλείου με τις δηλώσεις των αλιευμάτων που είναι υποχρεωμένοι οι αλιείς να κάνουν, κάτι όμως που στην πράξη δε μπορεί να ελεγχθεί.

Είναι ενδεικτικό δηλαδή όπως σημείωσε, ότι οι ποσότητες των αλιευμάτων που δηλώνονται στη λίμνη Παμβώτιδα είναι παρόμοιες με τις ποσότητες της λίμνης Καστοριάς.

«Ειδικά στο χέλι στην Παμβώτιδα παρατηρείται μεγάλη κάμψη στις ποσότητες. Πέρσι δηλώθηκε ότι αλιεύτηκαν μόλις 40 κιλά χελιού, ποσότητα που είναι εξαιρετικά μικρή

και αναδεικνύει και το πρόβλημα των ελλείψεων ποσοτήτων», ανέφερε ο κ. Βρακάς.

Τα έργα που απέκοψαν τη φυσική επιστροφή

Γιατί όμως υπάρχει αυτή η μείωση του είδους στην Παμβώτιδα; Όπως ανέφερε ο κ. Βρακάς η μείωση του πληθυσμού άρχισε να καταγράφεται από την περίοδο της αποζημίωσης της λίμνης Λαϊστιάς και συνεχίστηκε με τα έργα στον Καλαμά με την κατασκευή φραγμάτων όπως στο Ράγιο Φιλιππών. «Αυτό που έγινε στην πράξη, ήταν να αποκοπεί η ανοδική πορεία των χελιών από τη θάλασσα προς την Παμβώτιδα μέσω του Καλαμά. Έτσι, σταμάτησε η φυσική αναπαραγωγή του είδους», σημείωσε.

Στο ίδιο μήκος κύματος και ο καθηγητής του Τμήματος ΒΕΤ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Ιωάν. Λεονόρδος που αναφέρθηκε στο ζήτημα λέγοντας πως η επικοινωνία της παράκτιας θάλασσας ζώνης με τη λίμνη Παμβώτιδα ουσιαστικά αποκόπηκε με το φράγμα στη Γιάννη.

«Τα χέλια όταν επιστρέφουν, φτάνουν στην παράκτια ζώνη στον Καλαμά όμως από όταν κατασκευάστηκε το φράγμα στη Γιάννη μόνο τα μεγάλα χέλια και αυτά με δυσκολία μπορούν να ανέβουν προς τον Καλαμά. Έφτιαξαν έναν ιχθυοδιάδρομο που όμως δε

λειτουργεί ειδικά για τα μικρά χέλια. Παρατηρούμε έτσι το φαινόμενο να έχουμε τεράστιους πληθυσμούς χελιών πριν το φράγμα και μετά από αυτό προς τον Καλαμά να μην έχουμε καθόλου χέλια», σημείωσε.

Οι εμπλουτισμοί που δεν απέδωσαν

Συνεχίζοντας ο κ. Λεονόρδος είπε πως από τη στιγμή που οι πληθυσμοί μειώνονται, η Περιφέρεια για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα που είχαν οι αλιείς στην Παμβώτιδα κατέφυγε σε εμπλουτισμούς με χέλια. «Ήταν όμως ένα μέτρο που δεν απέδωσε πολύ γιατί έρχονταν αρκετά χέλια, αλλά μόλις χάλασε ο καιρός τα χέλια έφευγαν προς τον Καλαμά και δε μπορούσαν να επιστρέψουν. Επίσης όμως με τους εμπλουτισμούς ήρθαν και παράσιτα στην Παμβώτιδα που και αυτά προκάλεσαν άλλα ζητήματα».

Έργα - πιλότος στο Νέστο

Στη διάρκεια της συζήτησης αναφέρθηκαν κάποιες πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση παρόμοιων προβλημάτων με τους πληθυσμούς χελιών σε άλλες περιοχές όπως στο Νέστο. Εκεί, έχει επιλεγεί η εφαρμογή μιας φθηνής τεχνικής λύσης με την κατασκευή ενός ιχθυοδιαδρόμου, ειδικού για τα χέλια

με την τοποθέτηση μεταλλικών κουτιών στη βάση των οποίων υπάρχει ένας «τάπητας» σαν ανεστραμμένη βούρτσά από τον οποίο μπορούν εύκολα να ανέβουν προς το ποτάμι, τα μικρά χέλια.

Η προλαμμένη της Μονάδας Προστατευόμενων Περιοχών του ΟΡΥΠΕΚΑ κατ. χωρική σημείωσε από την πλευρά της πως σε μία γενική εικόνα και μακροσκοπικά, παρατηρείται μία μικρή βελτίωση στους ιχθυοπληθυσμούς της Παμβώτιδας αλλά και στη χλωρίδα του λυθμένα με τις προσπάθειες να επικεντρώνονται το διάστημα αυτό στη μείωση των εισροών από τις κτηνοτροφικές μονάδες και στη μείωση της παράνομης αλιείας. Για το θέμα των χελιών και γενικότερα και των άλλων ενδημικών ειδών, τσεκάρουμε πως είναι μία καλή ευκαιρία να ξαναδούν το θέμα από νέα βάση και με τη χρήση της τεχνολογίας άλλων περιοχών να αναληφθούν πρωτοβουλίες και δράσεις.

Κινδυνεύει η ενδημική πέστροφα στο Λούρο

Παρότι στο μεταξύ, η Ελλάδα είναι η χώρα με το μεγαλύτερο αριθμό ενδημικών ειδών στα εσωτερικά ύδατα στην Ευρώπη, απαιτούνται γενναία μέτρα για την προστασία τους, όπως τόνισε ο κ. Λεονόρδος. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της ενδημικής πέστροφας στον ποταμό Λούρο που βρίσκεται στο χείλος της κατάρρευσης. «Το είδος της πέστροφας στον Λούρο είναι μοναδικό και η διασπορά του εκτείνεται μόλις σε 26 χιλιόμετρα από τις πηγές ως το φράγμα του Αγ. Γεωργίου. Βάσει μοντέλων και έρευνας όμως, ο πληθυσμός οδεύει προς εξαφάνιση και κανείς δεν κάνει τίποτα. Η Πολιτεία χρησιμοποιεί τους δημόσιους ιχθυογεννητικούς σταθμούς για την αναπαραγωγή των ιχθυοπληθυσμών, ρίχνοντας όμως στο ποτάμι ξενικά είδη πέστροφας που είναι επιβλαβή και ανταγωνιστικά προς την ενδημική πέστροφα», σημείωσε.

Τα κενά στη νομοθεσία

Από τα βασικά αίτια που δεν επιτρέπουν στην ουσία την καταγραφή της πραγματικής εικόνας στα εσωτερικά ύδατα, είναι και τα κενά της νομοθεσίας για την ερασιτεχνική αλιεία. Για παράδειγμα δεν ορίζεται σαφώς ο αριθμός των εργαλείων για κάθε αλιέα, με αποτέλεσμα να καταγράφονται συχνά υπερβάσεις. «Δε μπορεί για παράδειγμα ένας αλιέας στην Παμβώτιδα να έχει 10 καλαμάκια. Από την άλλη η νομοθεσία ορίζει ότι κάθε αλιέας μπορεί να αλιεύει καθημερινά ή μέχρι δύο κιλά ψάρια ή μέχρι τρία άτομα το 24ωρο. Αν όμως κάποιος αλιεύσει τέσσερα ψάρια με βάρος τρία κιλά είναι παράνομος ενώ αν αλιεύσει τρία ψάρια με βάρος 50 κιλά είναι νόμιμος. Επίσης, υπάρχουν πολλές ελλείψεις και ασάφειες στη νομοθεσία για την ερασιτεχνική αλιεία και τα σκάφη στα εσωτερικά ύδατα. Τηρείται ένα εθνικό μπέρωο πλην όμως δε γνωρίζουμε τον ακριβή αριθμό των σκαφών στην ερασιτεχνική αλιεία. Οι άνθρωποι αυτοί ενώ περιλαμβάνονται στις ίδιες κατηγορίες της νομοθεσίας με τους επαγγελματίες αλιείς, δεν αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο. Για παράδειγμα στις αποζημιώσεις του De minimis ενώ οι επαγγελματίες αποζημιώθηκαν κανονικά, αυτοί έμειναν εκτός», ανέφερε ο κ. Βρακάς.